

Küldöttgyűlésre készül az Erdélyi Magyar Néppárt – Interjú Toró T. Tiborral

2012. 2. 24.

Toró T. Tibor ügyvezető elnök a politikai rendszerváltás lehetőségéről Erdélyben

- Idén választási év van: mind a helyhatósági, mind a parlamenti választásokra idén kerül sor. Hivatalosan ugyan még nem kezdődött el a választási kampány, azonban jól látható, hogy nem csak a román pártok készülnek erőteljesen a választásokra, hanem a romániai magyar politikai szervezetek elöljárói is. A választóknak szóló üzenetek azonban merőben eltérnek egymástól. Az RMDSZ csúcsvezetősége magabiztosan állítja, hogy nincs ellenfele, a Magyar Polgári Párt elnöke pedig jobboldali összefogást sürget az RMDSZ-szel szemben. A Néppártnak mi az álláspontja a közelgő választásokkal kapcsolatban?

- Az Erdélyi Magyar Néppárt vezetői és aktív tagjai az elmúlt hetekben energiáik nagy részét a szervezetépítésre fordították. Munkánk most kezd beérni: szervezeti hálónk elegendően sűrű az első országos küldöttgyűlés megtartásához, amely belső szabályzásaink elfogadása és a Néppárt politikai keretprogramjának véglegesítése mellett kijelöli a választási prioritásokat és mandátumot ad a megválasztott vezetőknek az önkormányzati választásokkal kapcsolatos döntések meghozatalára is.

Amit azonban már most tudunk: a Néppárt állandó törekvése megteremteni az erdélyi magyar politikában az értékek egyensúlyát kifejező verseny és az érdekérvényesítő együttműködés helyes arányát. Ez azt jelenti, hogy nincs egységes recept, több okból sem.

Először is: nekünk a magyar érdeket nem légüres térben, hanem többnyire a román egységes nemzetállami szempontok ellenében kell érvényesítenünk, így válik természetes szövetségessé az amúgy értékrendileg tőlünk távol álló magyar politikai vetélytárs is. Másodsorban: a magyarság számaránya és politikai súlya szerint Erdélyben jelentősen eltérő élethelyzetekben van – Székelyföldön többségben, Partium és Közép-Erdély nagy részében jelentős számban ugyan, de kisebbségben, Dél-Erdélyben erősen megfogyatkozott szórványközösségekben. Míg Székelyföldön a főszabály a politikai verseny – az győz, aki szervezettebb, hitelesebb jelölteket és megvalósítható programot mutat fel –, addig az interetnikus környezetben egyre inkább a magyar szervezetek közötti együttműködés felé tolódik el a hangsúly. Ahány régió, annyi választási stratégia. Az a fontos, hogy a közösség képviselője ne gyengüljön sem számában, sem minőségében.

Esetenként eltérő döntéseket szükséges hoznunk arról, mi a helyes és mi a jó a helyi közösségnek, amelyről az önkormányzati választások szólnak. Most azonban azon vagyunk, hogy rendelkezünk mindenhol megfelelő szervezeti kerettel és hiteles csapattal. Olyannal, amely lehetővé teszi, hogy a döntést ne a többi párthoz mért állapotunk határozza meg, hanem a közösségi érdek.

- Lapunknak nyilatkozva Szász Jenő, az MPP elnöke többek között ezt mondta a Néppárttal kapcsolatban: „Az EMNP elnökének érdemes lenne megfontolnia, hogy ne az RMDSZ szoknyája mögé bújjon, hanem a jobboldalon, az MPP-ben és a Székely Nemzeti Tanácsban keresse a szövetségeseit”. A jobboldali összefogást sürgető ellenzéki párt

elnöke szerint Erdélyben csak akkor lesz politikai rendszerváltás, ha sikerül legyőzni a posztkommunista RMDSZ-t. Tőkés László, az EMNT elnöke, EP-képviselő hosszú évek óta következetesen politikai rendszerváltást sürget az erdélyi közéletben. Ha mindkét párt ugyanazt akarja, miért nem lehet összehozni a jobboldali koalíciót?

- Erdélyben akkor lesz politikai rendszerváltás, ha a pártok vezetőinek sikerül a pártérdekek fölé emelkedni és konszenzust kialakítani néhány, a közösségünk számára sorsdöntő stratégiai kérdésben, mint amilyen a belső önrendelkezésem alapuló közösségi autonómiák ügye, vagy a Kárpát-medencei összmagyar nemzetegyesítés programja. Mindaddig, amíg a magyar pártok politikai döntéseinek külső szempontok - pl. a román nemzetállami érdek - szabnak keretet, amit úgyes tudnak leplezni a közvélemény előtt, addig nem lesz politikai rendszerváltás. Ha tehát sikerül a zsarolható és megvásárolható politikusokat - akinek nem inge, ne vegye magára - a döntéshozatalból kiszorítani, minden politikai értékrendi különbség ellenére kialakítható az együttműködés a magyar szervezetek között, a magyar érdek érvényesítésére.

Az RMDSZ vezetői együttműködésen egyelőre azt értik, hogy támogassuk feltétel nélkül jelöltjeiket, legyenek azok bármilyen korruptak, haszonlesők, vagy zsarolhatóak - akinek nem inge, ezúttal se vegye magára. Megígérhetem: ilyen jelölteket sem állítani, sem pedig támogatni nem fogunk. Interetnikus környezetben, de főleg szórványban bizonyára lesz olyan település, ahol - ha egyezség születik - a Néppárt az RMDSZ vagy az MPP rátermett jelöltjét fogja támogatni. A Néppárt ugyan nem erre készül, hiszen nem azért alakult, hogy főszabályként más párt jelöltje mögé álljon, de ettől sem zárkózik el, ha egyértelműen ez a magyar érdek.

Az MPP elnöke, miközben szemforgató módon jobboldali összefogást hirdet, a régi bolsevik gyakorlatot is megszegyénítő, suttogó propaganda keretében hinti a rágalmakat a Nemzeti Tanács és a Néppárt vezetőiről, és naponta összeboronál minket az RMDSZ vezetőivel. Akikkel ráadásul - ami bár sajnálatos, de tény - jó egy éve, amióta a Néppárt létrehozását eldöntöttük, szinte nem is találkozunk. Érdeke világos: a kétségtelenül megfiatalított és átfazonírozott, de a baloldali és a posztkommunista beidegződéseit és hatalmi monopóliumából fakadó arroganciáját levetkőzni képtelen RMDSZ-szel szemben az MPP elnöke az antikommunista ellenzéki monopóliumát nézte ki magának, akár annak árán is, hogy ebből a virtuális térből kiszorítsa az erdélyi magyarok leghitelesebb személyiségét, Tőkés Lászlót.

Úgy nyújt tehát kezét, hogy közben lehetetlen azt elérni és megszorítani, ellehetetlenítve ezáltal mind a párbeszédet, mind az együttműködést. A jó hír az, hogy miközben az MPP elnöke hinti a vizsaly és a kétely magját, a fiatal Néppárt fiatal helyi és regionális vezetői egészen jól szót értenek a Polgári Párt hasonló képviselőivel, bizonyítván azt az általam is vallott tézist, mely szerint az értékrendi különbségek minimálisak a két szervezet között. Ez pedig több mint biztató 100 nappal az önkormányzati választások előtt.

- Különböző közéleti, politikai levelezőlistákon - ahol az erdélyi magyarság számos véleményformáló, közéleti személyisége osztja meg egymással gyakorta vitát gerjesztő véleményét - kiderül, hogy a politikához értő, jobboldali gondolkodású emberek körében is gyakorta rejtély, mi az oka az erdélyi magyarság ellenzéki megosztottságának. Legtöbbsen tisztán látják azt, hogy az RMDSZ immár 16 éve tartó kormányzati szerepvállalása zsákutca a romániai magyarság számára, ugyanakkor az ellenzéki politikusok, közéleti vélemény-formálók a nagy nyilvánosság előtt egymásnak ellentmondó nyilatkozatai az RMDSZ esélyeit növelik: a választópolgár a megosztottság okán nem lát esélyt arra, hogy a mai RMDSZ-úzus megváltozhatna. Ön erről hogyan vélekedik?

- Kétségtelen, hogy a bizalmatlanság legfőbb forrása az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács azon döntése, hogy 2009-ben belső koalíciós megállapodást kötött az RMDSZ vezérkarával az EP-választásokon való együttműködésről. Nehéz döntés volt, mind a mai napig folyik berkeinkben a vita szükségességéről és helyességéről. Tiszteletben tartom azok álláspontját, akik elvi alapon ellenezték, megértem és elfogadom szempontjaikat, mint ahogy arra kértem és kérem őket, nyílt elmével fogadják el az enyémet, illetve mindazokét, akik a döntést támogatták. Az is nyílt titok már, hogy sokat nyomott a latba stratégiai szövetségesünk, a FIDESZ meghatározó vezetőinek tanácsa és támogatása, bár a döntést nem ők, hanem mi és első sorban Tőkés László hozta meg, a

legmagasabb nemzetpolitikai megfontolások alapján.

A problémát nem is ez, az amúgy mind elvi, mind reálpolitikai érvekkel védhető döntés jelentette, hanem annak utóélete: az MPP néhány vezetője – elnökükkel az élen – az előbb vázolt szándékok mentén elérkezettnek látta az időt az egyházi és világi ellenségei által magánéleti problémákkal is vádolt Tőkés László politikai meggyengítésére, csapatának kiszorítására. Márpedig aki egyik alapvető és ráadásul pótolhatatlan nemzeti intézményünk tartópilléreit aknázza alá és kezdi berobbantani titkosszolgálatokat megszégyenítő hatékonysággal, azzal nehéz csatába menni a posztkommunista egypárt hatalmi monopóliuma ellen.

Tőkés László pedig az egyik ilyen nemzeti intézményünk: nem cserélhető le és nem is pótolható mással, mert őt nem mi, hanem a történelem választotta közszolgálatra. Ez tehát – és nem a személyes ellenszenv – a fő akadály a úgynevezett nemzeti oldal egységesülésének. A megoldás kulcsa már nem nálunk, hanem az MPP-nek a magyar ügy iránt elkötelezett tagsága, a helyi és megyei vezetői kezében van. Velük fogunk megállapodni, ha jönnek.

- Az ideai népszámlálási adatok lesújtó képet mutattak a szórvány leépüléséről. Ez azt jelenti, hogy belátható időn belül Dél-Erdély, a Bánság magyarsága eltűnhet. Ugyanakkor a szórvány az, ahol csak összefogással lehet politikai eredményt elérni. Elképzelhető-e legalább a szórvány szintjén egy olyan mentőcsomag, amelynek kivitelezésében mindhárom párt egyetért?

- Még a népszámlálás előkészítése során megfogalmaztuk: vannak olyan kérdések, amelyeket nem szabad a pártpolitikai csatározások célkeresztjébe állítani. Ezek közé tartozik a nemzet határát képező szórványközösségek megmaradásának kérdése is. Ahogy egy életképes szórványstratégia kidolgozásában (ez történik most a MÁÉRT illetékes szakbizottságában), úgy annak gyakorlatba ültetésében sincs helye a pártpolitikai érdekeknek. Itt csak nemzetpolitikáról lehet szó. De ezt a kérdést az RMDSZ vezetőinek is fel kell tenni, vajon ők is hasonlóan gondolkodnak? Mert ha csak a szavazatmaximálás a cél, ismét a pártérdek kerekedik felül. Jól látszott ez a csángó oktatási program körül kialakult, áldatlan helyzet vitája során is, ki az, aki képes és ki az, aki nem képes felülemelkedni a szűk pártérdeken.

- Hétvégén kerül sor az Erdélyi Magyar Néppárt első kongresszusára. Hírek szerint a legtöbb megye megalakult szervezettel képviselteti magát a párt legfontosabb fórumán. Milyen ma az EMNP erdélyi lefedettsége, és hol vannak fehér foltok?

- Az Erdélyi Magyar Néppárt közel száz községi és városi – köztük majdnem minden erdélyi, magyarok által jelentős számban lakott nagyváros – szervezete alakult meg az elmúlt hetekben, nagy részük azon hét megyében, ahol a magyarság többé-kevésbé összefüggő közösségeket alkot: keletről észak-nyugat felé Kovászna, Hargita, Maros, Kolozs, Szilágy, Bihar és Szatmár. Ezekben a megyékben várható aktívabb részvétel az önkormányzati választásokon. Ezen kívül megyei?szervezet alakult további öt megyében (Brassó, Beszterce-Naszód, Máramaros, Arad és Temes). Szervezeti szempontból egyelőre fehér folt Dél-Erdély, de nem sokáig, mert a cölöpmemberek, akiknek a munkájára a jövőben akár szervezetet is lehet építeni, itt is megvannak. Itt viszont egyértelműen az együttműködés a hívószó, és elsősorban az RMDSZ szervezeteivel, mert az MPP-nek érthető módon itt nem sikerült megvetnie a lábát. Nekünk sikerülni fog.

- Mennyire erős a pártban Székelyföld, Partium, Közép-Erdély és a szórvány kapcsolata? A régiókénti más-más kihívásokat miként sikerül ötvözni?

- A Néppárt – ahogy az anyamozgalom, az EMNT is – eleve a három régió szerint szerveződik a regionális sajátosságokat figyelembe vevő hívószavak alapján. Míg Székelyföldnek az ereje etnikai tömbjellegében, koncentrált identitástudatában és területiségében rejlik, addig Partium sajátosságát a Magyarországgal való határmentisége és az ebben rejlő lehetőségek változatossága szabja meg. Közép-Erdély e két iménti régió közötti hidat jelenti, tartópillére pedig Kolozsvár, Erdély fővárosa. Ezek ötvözése türelmet, empátiát és szolidaritást igényel, ami egyelőre a Néppártban megvan, valamint azon leszünk, hogy meg is maradjon.

- Vannak-e ma az új pártban olyan belső nézeteltérések, feszültségek, amelyekre a kongresszus megnyugtató választ tud adni? Mit vár el a kongresszustól?

Jól néznénk ki, ha már az első országos küldöttgyűlésünkön nézeteltérések feszítenék az Erdélyi Magyar Néppártot. Szerencsére erről szó sincs. Ha módom volt rá, majdnem mindegyik megyei alakuló küldöttgyűlésen személyesen vettem részt, és nyomát sem leltem konfliktusnak. Az elmúlt év nyárutóján, ősz elején készítettünk egy átfogó és reprezentatív felmérést többek között az akkor még jogilag be sem jegyzett Néppárt támogattságáról.

Támogatóink jellemzően az erős nemzeti identitású és közeleti szerepet szívesen vállaló magyar fiatalok köréből kerülnek ki. Ezeket a fiatalokat láttam viszont fizikai valóságukban a Néppárt frissen megválasztott helyi és regionális vezetőiként. Jó érzés volt velük együtt lenni. Hasonló közösségi élményt várok első országos küldöttgyűlésünktől: adjon erőt és hitet az előttünk álló kihívásokon felülkerekedni. Együtt, csapatként.